

Högskolan i Halmstad
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Marie Stern Wärn
08-56308715
marie.stern.warn@hsv.se
BESLUT

2012-12-11
Reg.nr 31-711-12

Anmälan mot Högskolan i Halmstad angående betyg på verksamhetsförlagd utbildning

Högskolan hade beslutat om byte av examinator men den förra examinatorn fattade beslut om betyg. Högskoleverket kritiserar högskolan för att den inte har följt sitt eget beslut och anser att högskolan bör ta ställning till om studenten ska få möjlighet att genomföra ytterligare en VFU-period med en annan lärare som examinator. Högskoleverket anser också att om en student ska få möjlighet att komplettera verksamhetsförlagd utbildning bör det anges i kursplanen.

Anmälan

NN har i en anmälan till Högskoleverket anmärkt på handläggningen av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) under hennes distriktssköterskeutbildning. Hon anser att hon inte har fått underkänt betyg på VFU:n. Hon har anfört bl.a. följande. Högskolan i Halmstad påstår att hon är underkänd på VFU:n och att hon därmed inte kan gå färdigt utbildningen till distriktssköterska. Hon har endast gjort en VFU-period, i april 2011. Hon anser att denna inte utfördes korrekt eftersom hon hade begärt en annan examinator. Hon skulle ha haft en ny examinator, Petra Svedberg, men hon kom aldrig ut eller var tillgänglig för henne, utan den tidigare examinatorn Margareta Norell kom på besök på praktikplatsen tillsammans med studierektorn. Hon ville inte att dessa personer skulle komma på besök eftersom hon har ett ärende om trakasserier, kränkning och mobbing på högskolan som rör dessa två personer.

Den första VFU:n avbröt hon efter knappt en och en halv vecka på inrådan av studierektorn per telefon, eftersom handledaren på praktikplatsen vägrade göra den examinationsuppgift de skulle göra inom VFU:n. Studierektorn ordnade ett möte där det bestämdes att hon skulle avbryta praktiken. Hon tog under denna tid studielån och gjorde som studierektorn sade och litade på att få göra uppgiften senare. Hon fick inte något papper om närvaron eller att hon var underkänd. Hon har endast fått se ett papper på den s.k. konflikten från studierektorn. Hon anser att hon har rätt till två examinationer med ny examinator, som hon aldrig fick.

Utredning

Yttrande från Högskolan i Halmstad

Högskolan i Halmstad har i ett yttrande anfört i huvudsak följande. NN gjorde sin första VFU i kursen Folkhälsa/folkhälsoarbete, 30 högskolepoäng, på en vårdcentral i Halmstad i november 2009. VFU:n kunde inte godkännas eftersom hon inte fick vara kvar på vårdcentralen. NN kontaktade högskolan efter två och en halv veckas VFU och meddelade att hon inte ansåg sig kunna vara kvar. Vid samtalet framkom inte att NN blivit ombedd att lämna vårdcentralen. Denna information fick högskolan direkt av verksamhetschefen, som ansåg att det var omöjligt att låta henne vara kvar med hänsyn till patientsäkerheten. Underlaget för detta meddelandes NN vid flera samtal bl.a. den 1 och den 22 december 2009 samt vid ett flertal uppföljande samtal. En kopia av det skriftliga underlaget från vårdcentralen skickades till NN bl.a. i september 2010. Samma underlag skickades också till NN i januari 2012.

Av tjänsteanteckningar gjorda vid mötena med NN framkom att stämningen och situationen på vårdcentralen varit sådan att examinationsformuläret inte kunde fyllas i. Den brist på kunskaper som framkom vid mötena tydliggjorde att det inte fanns någon möjlighet att godkänna VFU:n, vilket dokumenterades i tjänsteanteckningar. Enligt praxis vid högskolan tilläts studenter som underkänts på VFU att komplettera sin första VFU vid ytterligare ett praktikställe. Detta ska ske så snart som möjligt för att tillsammans med den genomförda VFU:n eventuellt kunna uppväga de delar som inte är godkända. NN beställde och erbjöds därför ytterligare två VFU-platser vid två olika vårdcentraler i Halland. NN uteblev från dessa VFU-platser.

Den brist på kunskaper som framkom vid den genomförda VFU:n och vid de efterföljande samtalen gjorde att NN underkändes. Underkännandet meddelades NN muntligen den 29 november 2010 av studierektorn och chefen för studerandeavdelningen i samband med en studieplanering.

NN genomförde sin andra VFU i april 2011. Eftersom NN underkänts på den första VFU:n genomfördes ett mittbedömningsamtal i enlighet med högskolans riktlinjer. Vid samtalet kom det fram ett flertal moment som inte var godkända. Vid slutbedömningen den 3 maj 2011 meddelades NN muntligt att hon underkänts, vilket sedan lades in i Ladok den 6 maj 2011. Dessa uppgifter kommunicerades med henne i brev den 11 och 24 maj 2011, då hon dessutom fick en sammanställning av sina studier inom programmet. Samtliga beslut har kommunicerats med henne muntligt och skriftligt vid ett stort antal tillfällen sedan maj 2011. Högskolan har också i brev den 16 och 19 januari 2012 ytterligare har redovisat vilka examinationsmoment som återstår i de olika kurserna. Vidare kan påpekas att NN aldrig begärt byte av examinator för VFU:n.

Högskolan har bifogat kopior av betygsbesluten för båda VFU.

Högskolan har också kompletterat med tjänsteanteckning och utlåtande från verksamhetschefen avseende VFU:n som genomfördes höstterminen 2009.

Anmälares svar

NN har i svar över högskolans yttrande anfört bl.a. följande. Det var hon som begärde hjälp av skolan och hon fick rådet att gå hem omedelbart då hon inte fick någon hjälp av sin handledare. Det var stressigt på vårdcentralen på grund av vaccineringen mot svininfluensa och hon hanns inte med. Därefter hade de ett möte där det bestämdes att hon skulle sluta eftersom de inte hade någon annan handledare som ville göra examinationsuppgiften med henne. Hon har inte fått ta del av någon anteckning efter det som nämns och inte heller något betygs- eller närvarounderlag. Det bestämdes att hon skulle få en ny chans. Hon hade begärt att få en ny examinator inför nästa praktik, men fick det inte, med förklaringen att det inte fanns någon mer expert på folkhälsa. Hon tackade därför nej till VFU två gånger. När hon blev lovad en annan examinator gjorde hon VFU:n i Kungsbacka våren 2011. Hon fick besök utan förvarning vilket gjorde henne blockerad inför uppgiften och därmed blev hon underkänd. Hon anser att hon inte är underkänd och att hon har rätt till två examinationer med ny examinator som hon aldrig fick.

Kompletterande upplysningar från Högskolan i Halmstad

Högskoleverket har från Högskolan i Halmstad inhämtat upplysning om när NN erbjöds kompletterande VFU under 2010. Chefen för studentavdelningen har upplyst att NN erbjöds en VFU-plats januari 2010 och tackade nej till denna 12 januari 2010 med hänvisning till att den inte låg i Halland. I april 2010 erbjöds NN plats vid en vårdcentral i Åsa. NN tackade nej till denna plats den 26 april 2010 och den 28 april 2010.

Högskoleverket har också inhämtat dokumentet Lokala bestämmelser för examination (dnr 51-2005-1482) i den lydelse det hade höstterminen 2009 och utbildningsplanen för specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot distriktssköterska, 75 högskolepoäng.

Verket har även inhämtat NN ansökan om byte av examinator (e-postmeddelande den 4 mars 2010)

Tidigare ärende hos Högskoleverket

Högskoleverket har i sin handläggning av ärendet haft tillgång till akten för NN tidigare ärende hos Högskoleverket (reg.nr 31-3362-11).

Följande dokument har inhämtats från denna akt.

- Kursplan för kursen Folkhälsa/ folkhälsoarbete, 30 högskolepoäng.
- Bedömningsformulär för den verksamhetsförlagda utbildningen av specialistsjuksköterska med inriktning distriktssköterska avseende NNs VFU vårterminen 2011.

Från samma akt har högskolans beslut den 13 mars 2010 om byte av examinator inhämtats. I beslutet anges följande. ”Härmed beslutas om byte av examinator för NN (personnummer) på kursen Folkhälsa/folkhälsoarbete 30 högskolepoäng, inom specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning mot distriktssköterska 75 hp. Till ny examinator utses Petra Svedberg.”

Relevanta bestämmelser

Enligt 6 kap. 15 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att i kursplanen ska följande anges: kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer och de övriga föreskrifter som behövs.

Enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen ska betyg sättas på en genomgången kurs om inte högskolan föreskriver något annat. Högskolan får föreskriva vilket betygssystem som ska användas. Betyget ska beslutas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Enligt 6 kap. 22 § högskoleförordningen har en student, som utan godkänt resultat har genomgått två prov för en kurs eller en del av en kurs, rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar mot det.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket har till uppgift att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Det innebär bland annat att verket ska se till att dessa följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. I fokus för tillsynen står studenternas rättsäkerhet. Vad gäller beslut om betyg får sådana beslut inte överklagas, vilket innebär att varken Högskoleverket eller någon annan myndighet kan överpröva examinatorns beslut om betyg. Verket kan dock ha synpunkter på den formella hanteringen av examinationen. Högskoleverket har emellertid inte befogenhet att ange hur ett lärosäte ska besluta i en viss fråga.

Examinationen av den första VFU-perioden

NN anser att hon inte har fått betyget underkänd på den första VFU:n, som hon genomförde höstterminen 2009. Av utredningen framgår att den första VFU:n avbröts i november 2009. NN erbjöds därefter, att i enlighet med högskolans praxis vid två tillfällen, i januari och april 2010, få komplettera den avbrutna VFU:n, men hon uteblev från praktikplatserna. Högskolan beslutade i november

2010 att underkänna henne på kursen. Högskoleverket konstaterar att NN har fått betyg på kursen.

Högskoleverket har i ett tidigare ärende (beslut den 22 december 2011, reg.nr 31-3362-11) kritiserat hur Högskolan i Halmstad har utformat bestämmelserna om examinationsformerna för en annan delkurs inom kursen Folkhälsa/folkhälsoarbete, 30 högskolepoäng. I detta ärende, som alltså rör VFU:n inom kursen, har högskolan anfört att det är praxis, att en student som riskerar att underkännas på VFU erbjuds att komplettera denna vid ett ytterligare tillfälle. Högskoleverket har inget att invända mot ett sådant tillvägagångssätt, men anser att en sådan möjlighet till komplettering bör anges i kursplanen. Det bör också tydligt framgå av kursplanen att studenten kan komma att få underkänt betyg på kursen om studenten inte utnyttjar möjligheten att komplettera VFU:n. Högskoleverket kan konstatera att det i kursplanen vad gäller VFU:n endast anges att efter genomgångna kliniska studier med underkänt betyg, har studenten rätt till ytterligare en period kliniska studier. Eftersom bestämmelserna om formerna för att bedöma studenternas prestationer enligt 6 kap. 15 § högskoleförordningen ska framgå av kursplanen kan högskolan därför inte heller i detta ärende undgå kritik för hur kursplanen för kursen har utformats när det gäller examinationen av VFU inom kursen Folkhälsa/folkhälsoarbete, 30 högskolepoäng.

Beslutet om byte av examinator

NN har anfört att hon inte fick den examinator hon borde ha haft på VFU:n. Högskolan i Halmstad har anfört att NN inte hade begärt ny examinator på VFU:n. Högskoleverket har från högskolan inhämtat det e-postmeddelande från NN som låg till grund för bytet av examinator. I sin ansökan har NN varit något oklar om vad hon önskat. Oavsett detta har dock högskolan inte begränsat beslutet om byte av examinator till att avse endast en del av kursen. Högskoleverket anser därför att NN har fått byta till en annan examinator, Petra Svedberg, för hela kursen.

Av betygsbesluten för de aktuella VFU framgår att det är den första examinatorn, Margareta Norell, som har fattat båda betygsbesluten. När det gäller den första VFU:n som genomfördes i november 2009 fattades beslutet om betyg den 30 november 2010. När beslutet om byte av examinator fattades i mars 2010 var examinationen av den första VFU:n alltså inte avslutad. Vad gäller den andra VFU:n genomfördes den i april 2011 och betygsbeslutet fattades i maj 2011, dvs. efter det att högskolan fattat beslut om byte av examinator för hela kursen. Mot denna bakgrund borde i varje fall beslutet om betyg för den andra VFU:n ha fattats av Petra Svedberg. Fel lärare har således fattat beslutet om betyg för NN på den andra VFU:n. För detta ska Högskolan i Halmstad kritiseras.

Fråga om möjligheten att göra om VFU:n

Eftersom NN genomgått VFU två gånger med underkänt resultat har hon, i enlighet med kursplanens regler, inte längre rätt att genomgå fler VFU. Högskoleverket har ovan kritiserat Högskolan i Halmstad för att fel examinator fattat betygsbeslutet på NNs andra VFU-period, eftersom beslutet om byte av examinator inte är begränsat till en del av den aktuella kursen. Att ett lärosäte utformar sina beslut på ett korrekt sätt och även följer sina beslut, är grundläggande för att lärosätets myndighetsutövning i förhållande studenterna ska kunna anses vara rättssäker. När brister har konstaterats i detta hänseende är det viktigt att lärosätet vidtar åtgärder och, om möjlig, rättar till bristerna.

Högskolan i Halmstad har inte följt sitt eget beslut om byte av examinator. I stället har den examinator som NN önskat byta ut fattat betygsbeslutet. Högskoleverket anser Högskolan i Halmstad därför bör ta ställning till om NN ska få möjlighet att genomföra ytterligare en VFU-period med en annan lärare som examinator.

Mot denna bakgrund anmodar Högskoleverket Högskolan i Halmstad att senast den 18 januari 2013 redovisa vilka åtgärder verkets uttalanden föranleder när det gäller NNs utbildning vid högskolan. Universitetskanslersämbetet tar den 1 januari 2013 över Högskoleverkets uppgifter avseende bl.a. tillsyn över universitet och högskolor. Redovisningen ska därför skickas dit.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn.

Christian Sjöstrand

Marie Stern Wärn

Kopia till:
NN